

Prenapeta odgoja.

Večkrat se prigodi, da starši in učitelji pri vsi svoji dobri volji in pravih mislih otroke napčno vzrejujejo, in ravno ko mislijo da vodijo mladost po pravi poti do njenega namene, jo še le od tega odvrtaajo in sčasoma popolnoma odstranijo. To se godi s prenapeto odgojo. Taka napčna odgoja ima tako le vodilo: „Otrok se ne sme nikoli pripustiti svoji volji; neprenehoma ga mora odgojnik brusiti in vravnovati“. To vodilo izvira sicer iz prave, dobre volje, in tudi nekaj koristi, in sicer tako dolgo, dokler se ga otroško serce ne preobje in ž njim dušnega želodca ne pokvari. Odgoja, ali bolje: njeni pomočki so prav podobni telesni jedi in pijači, kateri telesu dobro služite, pa tudi zelo škodujete, če nimate prave mere. Skušnja je pokazala, da ravno ta, ki je hotel naj bolje odgojevati in odgojiti, na zadnje pri mladosti ni prav nič opravil, in ji je še celo škodoval. Da bi starši in učitelji to napčno odgojo bolje poznali in se je potem tudi ogibali, podamo tukaj nekaj znamenj, ktera se kažejo pri prenapeti odgoji.

Prenapeto ravnaš z otrokom

1) če hočeš ž njim preveč gospodovati, t. j. da ga hočeš imeti v popolni oblasti, da se mora povsod in vselej ravnati po tvoji volji in po tvojem značaju, akoravno že sam sebe vidiš, da prenapeto misliš in tirjaš to pa uno.

2) Prenapeta odgoja izvira tudi iz tega, če odgojilna vodila preveč ceniš in premalo gledaš na otrokovo osebo in na njegove zmožnosti. Marsikaj, kar komu koristi in dobro služi, drugemu ne hasne, ali mu še celo škoduje. Imej zopet pred očmi telesno jed in pijačo!

3) Prenapeto vzrejaš, če nad otrokom vedno vedno goderanjaš, in ga tako rekoč nikoli ne pustiš prosto stopiti. So ljudje, ki otroka pri vsaki stopinji, kedar gre ž njimi, z roko popravljajo, ga celo pretepajo i. t. d. Po takem ravnanji ne more biti drugače, da otroško serce popolnoma otèrpne, ter se nikoli več z dobrim ne ogreje.

4) Prenapeto vzrejaš, če pri vsaki priliki otroka hvališ, ali grajaš, če mu vse, kar koli stori, pretresuješ, in mu vedno dobre ali slabe nasledke prerokuješ, če otroku hočeš vse sam kazati, narejati, storiti in pomagati, ter nikoli nisi zadovoljen s

tem, da bi ga tiho opazoval, in ga potem skrivno vodil po svoji naj boljši skušnji.

Starši, učitelji! pomislite včasí, kako vzrejate; izprašujte si vsaki dan, ali vsaj večkrat svojo vest o tem, in glejte, da pri vsi svoji skerbi za ljubo mladost ne zgrešite prave poti! P.

Zemljepisje v ljudski šoli. *)

Zverski krog na nebu; solnčno in lunino leto.

Janezek se je v šoli naučil brati, in je posebno rad prebiral in pregledoval pratiko. Ko enkrat na prvi strani vidi narisane podobe in poleg njih bere: „(♈) vodnar, (♉) ribe, (♊) oven, (♋) junec, (♌) dvojčici, (♍) rak, (♎) lev, (♏) devica, (♐) tehtnica ali vaga, (♑) škorpion, (♒) strelec, (♓) divji kôzel“, se temu močno čudi, in radoveden vpraša očeta, kaj je to.

Oče. To je zodiak ali zverski krog, ktereга vidimo na nebu.

J. Pokażite mi vendar enkrat te zveri na nebu! večkrat sem že ogledoval zvezdno nebó, pa še nikdar nisem vidil leva, ovna in divjega kôzla, ali kakšno drugo tako podobo.

O. Vidiš, ljubi moj, godí se ti ravno tako, kakor poprej, ko nisi še brati znal; znamenja za čerke si vidil, pa nisi poznal, da se temu ali unemu znamenju tako pravi. To so zvezde, ktere so nekako podobne tem živalim, in zato se po teh imenujejo. Ti pa še tudi nisi vsega prebral; pojdi sim, in preberi spodej opomin. Janezek bere: „Ta znamenja pod dneми postavljena kažejo, v katerem znamenju skozi celo leto luna stoji“. Oče na dalje govori: Preverni list, in beri pod dneми v prosencu.

J. „Solnce stopi v znamenje vodnarja 20. dan prosenca; v znamenje ribe 19. dan svečana, v znamenje ovna 20. dan sušca i. t. d.

Ko prideta do mesca malega serpana in Janezek pod dneми bere: „Solnce stopi v znamenje leva 22. dan“, zagleda na pratiki dva psa, pa zopet praša, kaj pomenita psa na pratiki.

O. Od 22. malega serpana do 23. velikega serpana stoji solnce v znamenju leva, in na nebu se vidi svetla zvezda,

*) Pod tem imenom bo „Tovariš“ prinašal bolj nenavadne spise iz zemljepisja v domačih, prostih pogovorih.